

Հայաստանի Հանրապետության կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբերի կազմակերպչական աշխատանքների ձեռնարկ

Պարզեցված տարբերակ

Վերջին անգամ փոփոխվել է՝ 31.01.2024

Այս նյութը պատրաստվել է VolFiRe ծրագրի շրջանակում:

Ծրագիրը նպաստում է կամավորների աշխատանքին արտակարգ իրավիճակներում:

Նյութը ստեղծվել է Հայկական Կարմիր խաչի և Ավստրիական Կարմիր խաչի կողմից՝ Փրկարար ծառայության, Հայկական Կարիտասի և Ավստրիական Կարիտասի աջակցությամբ:

With funding from

Ծրագիրը ֆինանսավորել է Ավստրիական զարգացման գործակալությունը:

Պարզեցված տարբերակը պատրաստվել է 2025 թվականին:

Բովանդակություն

1. Նպատակը _____	4
2. Ներածություն _____	5
3. Կարգավորող փաստաթղթեր _____	8
4. Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի ֆինանսավորումը _____	10
5. Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի գույքը _____	12
6. Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի կառուցվածքը	24
7. Վերապատրաստման դասընթացներ _____	34
8. Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայության ատեստավորում _____	40
9. Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի ակտիվացումը փրկարար ծառայության կողմից _____	43
10. Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի այլ գործառույթները _____	44
12. Վերահսկողություն և հաշվետվողականություն _____	49
13. Կամավորների հավաքագրումը և կառավարումը _____	50

1. Նպատակը

Այս փաստաթուղթը նկարագրում է, թե ինչպես է ստեղծվում և աշխատում Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խումբը:

Ի՞նչ են Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբերը

Սրանք այն խմբերն են, որոնք Կամավոր օգնում են հրդեհների, ջրհեղեղների, երկրաշարժերի և այլ արտակարգ իրավիճակների ժամանակ:

2. Ներածություն

Ընդհանուր նկարագրություն

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի անդամները կապված են երկու հիմնական կառույցի հետ՝

Համայնք, որը

- Ընդունում է խմբին,
- Աջակցում է նրա աշխատանքներին,
- Ֆինանսավորում է գործունեությունը:

Հայկական Կարմիր խաչի ընկերություն, որը

- Գրանցում է կամավորական խմբի անդամներին,
- Աջակցում է խմբի աշխատանքներին,
- Ապահովագրում է կամավորներին:

Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայությունը օգնում է՝

- Վերապատրաստելով կամավորներին,

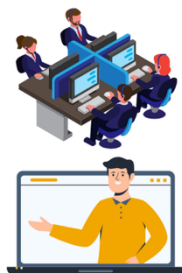
- Ստուգելով նրանց հմտությունները,
- Ակտիվացնելով նրանց արտակարգ իրավիճակներում:

Դերերն ու պարտականությունները

Համայնք

- Վճարում է կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի բոլոր ընթացիկ ծախսերը,
- Համագործակցում է խմբի ղեկավարի հետ խմբի կառավարման հարցերում,
- Կապող օղակ է բնակչության և կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի միջև:

Հայաստանի

Հանրապետության Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայություն

- Կազմակերպում է հիմնական ուսուցումը,
- Ստուգում է կամավոր փրկարարների պատրաստվածությունը,

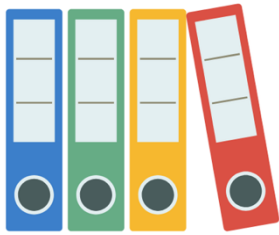

- Տեղեկացնում է կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբերին արտակարգ իրավիճակների մասին,
- Ուղղորդում և աջակցում է կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբերին:

Հայկական Կարմիր խաչի ընկերություն

- Կազմակերպում է վերապատրաստումներ առաջին օգնության և հոգեբանական աջակցության ոլորտում,
- Օգնում է խմբի ղեկավարին խմբի կառավարման հարցերում,
- Ներգրավում է կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի անդամներին մարդասիրական օգնության ծրագրերում,
- Տրամադրում է ապահովագրություն դժբախտ պատահարների դեպքում:

3. Կարգավորող փաստաթղթեր

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի աշխատանքները հիմնվում են հատուկ փաստաթղթերի վրա:

Դրանք բաժանվում են երկու խմբի՝ օպերատիվ գործողություններին և կազմակերպմանը վերաբերող փաստաթղթեր:

Օպերատիվ գործողություններին վերաբերող փաստաթղթեր

- Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի գործելակարգ

- Ստանդարտ գործողությունների ընթացակարգեր

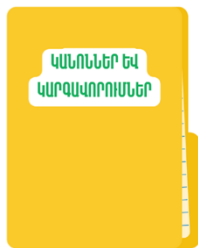

- Հրշեջ-փրկարարական գործողությունների ուսումնական ձեռնարկ՝ նախատեսված մասնագետների և կամավոր փրկարարների համար:

Կազմակերպմանը վերաբերող փաստաթղթեր

- Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի կազմակերպչական աշխատանքների ձեռնարկ

- Կանոններ և կարգավորումներ

- Կամավորների կառավարման ուղեցույց

- Ստանդարտ գործողությունների ընթացակարգեր

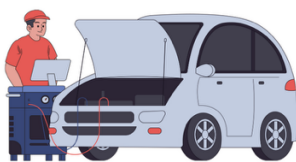
4. Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի ֆինանսավորումը

Համայնքը պարտավոր է տրամադրել բավարար գումար, որպեսզի ապահովվի կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի բոլոր ընթացիկ և պահպանման ծախսերը:

Տարեկան ծախսերը ներառում են՝

- Ազդարարման համակարգողի և վարորդների աշխատավարձեր
- Հենակետի կոմունալ վճարներ (Էլեկտրականություն, ջուր, գազ)
- Հենակետի ընթացիկ պահպանում
- Տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական սպասարկում
- Տրանսպորտային միջոցների վառելիք և այլ նյութեր (բենզին, քսայուղեր և այլն)

- Տեխնիկական միջոցների նորացում և փոխարինում
- Համազգեստների և անհատական պաշտպանիչ միջոցների փոխարինում
- Դասընթացների հետ կապված ծախսեր
- Հատուկ միջոցառումների կազմակերպման ծախսեր (օրինակ՝ արարողություններ, վարժանքներ, իրազեկման արշավներ):

Խմբի ղեկավարը բանակցում է համայնքի հետ, որպեսզի ապահովի խմբի պատշաճ գործունեությունը:

Կամավորները կարող են նաև ներգրավել մասնավոր ֆինանսական աջակցություն՝ խմբի բյուջեն լրացնելու համար:

Խմբի ղեկավարը տեղական դրամահավաքի աշխատանքները համակարգում է իր տեղակալի, ադմինիստրատորի և խմբի մյուս անդամների հետ:

5. Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի գույքը

Ջենակետ

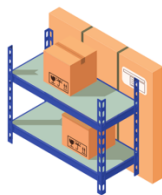
Յուրաքանչյուր կամավորական հրշեջ-փրկարարական խումբ ունի հենակետ, որը պատկանում է համայնքին: Ջենակետը խմբի հիմնական հավաքակայանն ու գործողությունների տարածքն է:

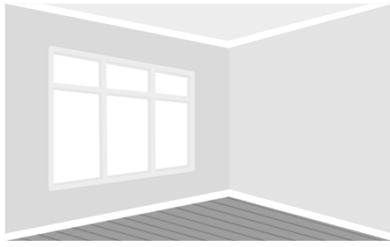

Ջենակետի հիմնական պահանջները

Ջենակետերը կարող են տարբեր լինել, սակայն այն սովորաբար ներառում է՝

- Ավտոտնակ՝ մեկ կամ ավելի մեքենաների համար,
- Գրասենյակ,
- Սենյակ՝ համազգեստների և անհատական պաշտպանիչ միջոցների պահպանման համար,
- Սենյակ՝ տեխնիկական սարքավորումների պահպանման համար,
- Լոգարան և սանհանգույց,
- Հանդիպումների համար սենյակ:

Եթե հենակետում բավարար
տարածք չկա, համայնքը կարող
է տրամադրել այլ
ժամանակավոր տարածք
խորհրդակցությունների համար

ԹԻԿՈՆՔԱՅԻՆ ԱՊԱՆՈՎՄԱՆ
ՊԱՏԱԽԱՆԱՏՈՒ

Հենակետի կառավարումը

- Հենակետի ընդհանուր
պատասխանատուն
թիկունքային ապահովման
պատասխանատուն է:
- Հենակետն անձնական
նպատակներով
օգտագործելը արգելված է:

Հենակետում վարքագծի կանոններ

- Բոլոր տարածքները պետք
է պահել մաքուր և կոկիկ:
- Համազգեստները և
անհատական պաշտպանիչ
միջոցները պետք է ճիշտ
պահվեն (չթողնել
խոնավության մեջ,
աղակալման դեպքում՝
լվանալ):
- Տարածքները պետք է լինեն
կողպված (դռները,
պատուհանները փակ,
լույսերն ու ջուրը՝
անջատված):

- Մեքենայի սրահում ջերմաստիճանը չպետք է իջնի 6°C-ից ցածր, որպեսզի ջրի բաթը չսառի:

Տրանսպորտային միջոցը

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խումբն ապահովված է առնվազն մեկ փրկարարական մեքենայով, որը պատկանում է համայնքին:

Մեքենան հագեցած է անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցներով՝ ըստ ստանդարտ բեռնման պլանի:

Մեքենան կարող է օգտագործվել միայն փրկարարական խմբի առաքելությանը համապատասխան գործառույթների համար:

Վարորդի պարտականությունները

Վարորդը պետք է խստորեն պահպանի երթևեկության կանոնները:

Վարորդը պարտադիր չէ, որ լինի մեխանիկ, բայց պատասխանատու է մեքենայի աշխատանքային վիճակի համար:

Վարորդը պետք է ստուգի՝

- Վառելիքի մակարդակը,
- Անիվների ճնշումը,
- Օդի կոմպրեսիան,
- Արգելակման համակարգը,
- Լույսերը, ազդանշանները, լուսարձակները:

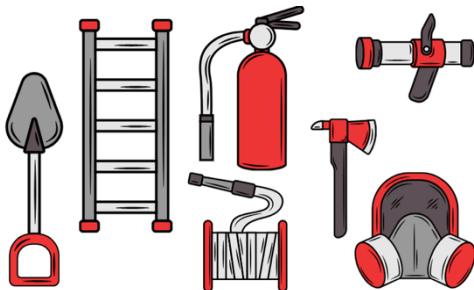
Մեխանիկ-վարորդի պարտականությունները

Մեխանիկ վարորդը պարբերաբար ստուգում է մեքենայի տեխնիկական վիճակը:

Վարելով մեքենան՝ ստուգում է դրա աշխատանքը՝

- Ամռանը՝ շաբաթական առնվազն մեկ անգամ,
- Ձմռանը՝ շաբաթական առնվազն երեք անգամ:

Տեխնիկական միջոցները

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խումբն ունի մի շարք տեխնիկական միջոցներ, որոնք պատկանում են համայնքին:

Տեխնիկական միջոցներից են՝

- Կրակմարիչ նյութերը,
- Փրկարարական հավաքածուն,
- Գործիքները:

ԹԻԿՈՒՆՔԱՅԻՆ ԱՊԱՐԱՏԱՆ
ՊԱՏԱԽԱՆԱՏՈՒ

Թիկունքային ապահովման պատասխանատունն վերահսկում է տեխնիկական միջոցների պահպանումն ու հասանելիությունը:

Խմբի յուրաքանչյուր անդամ պարտավոր է տեխնիկական միջոցները ճիշտ օգտագործել և պահպանել:

Ձուկատի հրամանատարը և անձնակազմը պետք է ապահովեն՝

- Տեխնիկական միջոցների և մեքենայի մաքրումը,
- Հենակետում բոլոր սարքերի ճիշտ դասավորությունը յուրաքանչյուր օգտագործումից հետո:

Վնասված կամ կորած տեխնիկական միջոցը պետք է անհապաղ նորոգվի կամ փոխարինվի:

Տեխնիկական միջոցները չի թույլատրվում օգտագործել այլ նպատակներով, եթե դա կապ չունի կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի առաքելության հետ:

Անհետաձգելի օգնության պայուսակ

ԿԱՄԱՎՈՐ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խումբն ապահովված է անհետաձգելի օգնության պայուսակով, որը պատկանում է համայնքին:

Առաջին օգնության սարքերն ու նյութերը կարելի է օգտագործել միայն նրա համար, ինչի համար հատկացվել է:

ԹԻԿՈՒՆՔԱՅԻՆ ՄՊԱՇՈՎՄԱՆ
ՊԱՏԱԽԱՆԱՏՈՒ

Առաջին օգնության պատասխանատունն և թիկունքային ապահովման պատասխանատունն պետք է վերահսկեն օգնության հավաքածուների վիճակը:

Հավաքածուները պարունակում են մեկանգամյա օգտագործման պարագաներ, որոնք պետք է պարբերաբար փոխարինվեն՝

- Մի քանի օգտագործումից հետո,
- Ժամկետանց դառնալու դեպքում:

Չի կարելի սպասել գույքագրման՝ հավաքածուներում բացակայող նյութերը լրացնելու համար:

Անհրաժեշտ է անհապաղ
փոխարինել պակասող
պարագաները:

Անհատական պաշտպանիչ միջոցներ

Կամավորական հրշեջ-
փրկարարական խումբն
ապահովված է 6 հավաքածու
անհատական պաշտպանիչ
միջոցներով, որոնք պատկանում են
համայնքին: Դրանք պահվում են
հենակետում:

ԿԱՄԱՎՈՐ

Պաշտպանիչ միջոցները
նախատեսված չեն որևէ կոնկրետ
մեկի համար:

Դրանք հենակետում բաժանվում են
անձնակազմի անդամներին՝ ըստ
չափսերի, նախքան դեպքի վայր
մեկնելը:

Եթե պատրաստվելու ընթացքում
չափսերի խնդիրներ են
առաջանում, ջոկատի
հրամանատարը պետք է կայացնի
ճիշտ որոշումներ՝ ապահովելով
առավել հարմար
պաշտպանություն:

Խորհուրդ է տրվում հենակետում
պահել հաստ գուլպաներ, որոնք
կարող են օգնել չափազանց մեծ
կրկնակողիների հարմարեցմանը:

Պաշտպանիչ միջոցների
օգտագործումը հերթափոխից դուրս
խստորեն արգելվում է:

Աղտոտված կամ վնասված
միջոցները կարող են վտանգավոր
լինել առողջության համար,
հատկապես եթե դրանք ենթարկվել
են

- ծխահարմանը,
- Մրի ազդեցությանը,
- Վառելիքի կամ քիմիական
նյութերի հետ շփմանը:

Մաքրումը պետք է կատարվի
պարբերաբար, հատկապես ուժեղ
ծխահարումից հետո:

Մաքրումը պետք է իրականացվի
թիկունքային ապահովման
պատասխանատուի
վերահսկողությամբ՝ խստորեն
հետևելով արտադրողի
հրահանգներին:

Եթե պաշտպանիչ միջոցները պետք
է տեղափոխվեն հենակետից դուրս
մաքրման համար, ապա մաքրումը
պետք է կատարվի անհապաղ, և
միջոցները պետք է վերադարձվեն
հենակետ հաջորդ օրը:

Անհատական համազգեստներ

Յուրաքանչյուր կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի անդամին տրամադրվում է անհատական համազգեստ, որը ներառում է՝

- Գլխարկ,
- Ժակետ,
- Շապիկ,
- Տաբատ,
- Կոշիկներ:

Համազգեստը պատկանում է համայնքին և պահվում է հենակետում:

Յուրաքանչյուր անդամ անձնական պատասխանատվություն է կրում իր համազգեստի համար:

Պարտադիր է համազգեստը պահել լավ և մաքուր վիճակում:

Խստորեն արգելվում է համազգեստը կրել հերթափոխից դուրս, քանի որ անհրաժեշտ է պահպանել՝

- Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի հեղինակությունը,

- **Կարմիր խաչի էմբլեմի պատշաճ օգտագործումը:**

Համազգեստը պետք է պահել հենակետում, եթե այն չի տարվել տուն մաքրման համար:

Լվացումն անհրաժեշտ է կատարել լվացքի մեքենայով՝ հետևելով ներսում նշված հրահանգներին:

Եթե համազգեստը վնասվում է կամ կորչում, այդ մասին պետք է անհապաղ զեկուցել թիկունքային ապահովման պատասխանատուին:

Նոր համազգեստ տրամադրելու համար անհրաժեշտ է պաշտոնապես գրանցել վնասված կամ կորած համազգեստի մասին տեղեկությունը:

Համազգեստը չի հանդիսանում կամավորի սեփականությունը:

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբից դուրս գալիս պարտադիր է վերադարձնել համազգեստի բոլոր մասերը:

Վերադարձից հետո կամավորը պետք է ստորագրի անհատական տեխնիկական միջոցների ձևաթուղթը՝ հաստատելով, որ իր տրամադրված գույքը վերադարձվել է:

ԳՈԼՅՔԱԳՐՈՒՄ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբում գոլյքագրումը կատարվում է ամեն տարի դեկտեմբերին՝ հետևյալ կարգով.

ԳՈԼՅՔԱԳՐՄԱՆ գործընթացը

Գոլյքագրումը անցկացվում է խմբի ղեկավարի, թիկունքային ապահովման պատասխանատուի և համայնքի ներկայացուցչի անմիջական վերահսկողությամբ:

Ստուգվում են բոլոր տեխնիկական միջոցները, ներառյալ անհատական համազգեստները:

Ստուգվում է՝

- Արդյոք տեխնիկական միջոցները ամբողջական են,
- Արդյոք դրանք մաքուր և լավ վիճակում են,

Արդյոք օգտագործվել են ճիշտ ձևով:

Գույքագրման արդյունքները

Տարվա վերջում խմբի ղեկավարը կազմում է գույքացուցակ, որը ներկայացնում է՝

- Համայնքին,
- Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայությանը,
- Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությանը:

Գույքացուցակում նշվում և հիմնավորվում է, թե՝

- Որ գույքը կորել է,
- Որն է վնասվել,
- Որն է փոխարինվել տարվա ընթացքում:

6. Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի կառուցվածքը

ԿԱՄԱՎՈՐ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի անդամների պարտականությունները կախված են նրանց պաշտոնից, որոնք սահմանված են խմբի կազմակերպական կառուցվածքով:

Կամավոր փրկարարներ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի այն անդամները, որոնք հանձնել են Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայության ստանդարտ քննությունը, կոչվում են կամավոր փրկարարներ:

Նրանք իրավունք ունեն մասնակցելու արտակարգ իրավիճակների արձագանքման և միջամտության գործողություններին իրենց սպասարկման տարածքում:

Այս գործողությունները կազմակերպվում են Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայության վերահսկողության ներքո:

ԱՋԱԿԳՈՂ ԿԱՄԱՎՈՐ

Աջակցող կամավորներ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի այն անդամները, որոնք դեռ չեն հանձնել փրկարարի քննությունը, կոչվում են աջակցող կամավորներ:

Նրանք չունեն իրավունք մասնակցելու արտակարգ իրավիճակների արձագանքման կամ միջամտության գործողություններին, որոնք իրականացվում են Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայության վերահսկողությամբ:

Սակայն նրանք կարող են մասնակցել Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության մարդասիրական օգնության աշխատանքներին, եթե ունեն համապատասխան պատրաստվածություն:

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի ղեկավարությունը

Խմբի ղեկավարի նշանակումը և դերը

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի ղեկավարը նշանակվում է համայնքի ղեկավարի կողմից:

Նրա լիազորությունները
տարածվում են խմբի բոլոր
անդամների վրա:

Պատասխանատու է խմբի
ընդհանուր կազմակերպման և
գործունեության
արդյունավետության ապահովման
համար, հատկապես արտակարգ
իրավիճակներում արձագանքման
աշխատանքների ժամանակ:

Խմբի ղեկավարի պարտականությունները

Պետք է լինի ատեստավորված
կամավոր փրկարար և ընդգրկված
լինի անձնակազմի
հրամանատարների ցուցակում:

Կատարում է երկակի դեր՝

- Կառավարչական՝ որպես խմբի
ղեկավար,
- Օպերատիվ՝ որպես ջոկատի
հրամանատար:

Ունի իրավասություն
Կամավորական հրշեջ-
փրկարարական խմբի անդամներին
գրավոր հրահանգներ տալու, այդ
թվում՝

- Ռազմավարական որոշումների
մասին,

- Ներքին կանոնների փոփոխությունների,
- Միջոցառումների կամ գործող ընթացակարգերի վերաբերյալ:

Խմբի ղեկավարի տեղակալ

Խմբի ղեկավարը նշանակում է տեղակալ, որը նույնպես ստանձնում է երկակի դեր՝

- Անձնակազմի հրամանատար,
- Կառավարական գործառնությունների աջակցող:

Խմբի ղեկավարի բացակայության դեպքում նրան փոխարինում է տեղակալը:

Հաղորդակցման ձևերը

Խմբի ղեկավարը կարող է՝

- Կազմակերպել ընդհանուր կամ առանձին հանդիպումներ՝ ընդգրկելով տարբեր պաշտոններ զբաղեցնող անդամներին:
- Հաղորդագրություններով տեղեկացնել բոլոր անդամներին:
- Հրահանգներ և կարևոր տեղեկատվություն տեղադրել հայտարարությունների տախտակի վրա:

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի կառավարման թիմ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի կառավարման թիմը ձևավորվում է խմբի ղեկավարի և ղեկավարի տեղակալի շուրջ՝ ներառելով մի շարք կարևոր պաշտոններ:

Այս թիմի նպատակը խմբի օպերատիվ պատրաստվածության ապահովումն է՝ ապահովելով արդյունավետ կառավարում և գործունեություն:

Քանի որ խմբի ղեկավարի և ղեկավարի տեղակալի աշխատանքային ծանրաբեռնվածությունը մեծ է, նրանց աջակցում են թեմատիկ համակարգողները, որոնք օգնում են կառավարման և գործառնությունների համակարգման հարցում:

Ադմինիստրատոր

Աջակցում է խմբի ղեկավարին ադմինիստրատիվ կառավարման հարցերում:

Կարող է օգնել Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի գործունեության

կազմակերպմանը: Պարտադիր չէ,
որ լինի կամավոր փրկարար:

Ազդարարման համակարգող

Կառավարում է հերթափոխի
գրաֆիկը, եթե այն կիրառվում է:

Պատասխանատու է շաբաթը յոթ
օր, 24/7 ռեժիմով ահազանգերի
ստացման և կամավոր
փրկարարների տագնապ
ազդարարելու համար:

Պարտադիր չէ, որ լինի կամավոր
փրկարար:

Մեխանիկ-վարորդ

Պետք է ընտրվի վարորդներից և,
հետևաբար, պետք է լինի կամավոր
փրկարար:

Պատասխանատու է
փրկարարական մեքենայի(ների)
նորոգման և ընթացիկ
պահպանման համար:

Համակարգում է
առաջադրանքները և աշխատում
մյուս վարորդների հետ:

Առաջին օգնության պատասխանատու

Պարտադիր չէ, որ ունենա
բժշկական կրթություն, բայց պետք
է անցնի առաջին օգնության և

ԹԻԿՈՒՆՔԱՅԻՆ ԱՊՈՇՏՈՎՄԱՆ
ՊԱՏԱԽԱՆԱՏՈՒ

հոգեբանական աջակցության
վերապատրաստում:

Կարող է լինել համայնքից բժիշկ
կամ բուժքույր, որն աջակցություն
կտրամադրի թիմերին:

Հատուկ դեր ունի
վերապատրաստման
դասընթացների կազմակերպման
հարցում:

Պարտադիր չէ, որ լինի կամավոր
փրկարար:

Թիկունքային ապահովման պատասխանատու

Օգնում է խմբի ղեկավարին՝

- Հենակետն ու տեխնիկական
միջոցները կարգի մեջ
պահելու և սպասարկելու
հարցում:
- Պահուստների կառավարման,
հենակետի կազմակերպման և
տեխնիկական միջոցների
բաշխման գործում:

Պատասխանատու է մաքրման
աշխատանքների վերահսկման
համար:

Չեկուցում է թերացումների մասին,
եթե ինչ-որ բան ճիշտ չի
պահպանվում միջամտությունից,
վարժանքից կամ դասընթացից
հետո:

Պարտադիր չէ, որ լինի կամավոր փրկարար:

Դասընթացների պատասխանատու

Այս պաշտոնը շատ կարևոր է:

Պետք է լինի ատեստավորված կամավոր փրկարար և ընտրվի անձնակազմի հրամանատարների կազմից:

Պատասխանատու է բոլոր կամավոր փրկարարների հմտությունների պահպանման համար:

Կազմակերպում է վերապատրաստման դասընթացներ և հետևում, որ բոլոր անդամները կանոնավոր մասնակցեն դասընթացներին:

Պաշտոնները բաշխվում են խմբի անդամների միջև՝

- Խմբի ղեկավարի որոշմամբ,
- Խորհրդակցելով խմբի անդամների հետ,
- Հաշվի առնելով նրանց հետաքրքրությունները, հասանելիությունն ու ունակությունները:

Ջոկատի պաշտոնները

ԿԱՄԱՎՈՐ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի ջոկատը բաղկացած է վեց կամավոր փրկարարից, որոնք հենակետից մեկնում են աղետի վայր՝ ըստ խմբի գործելակարգի:

Ջոկատի կազմը և պարտականությունները

Ջոկատի հրամանատար

Պատասխանատու է ամբողջ թիմի և միջամտության տարածքի համար:

Երկու թիմի ավագ (երեկիրառելի է)

Յուրաքանչյուր ավագ պատասխանատու է իր թիմի և միջամտության որոշակի հատվածի համար:

Երկու թիմի անդամ

Հաշվետու են իրենց թիմի ավագին:

Վարորդ

Պատասխանատու է փրկարարական մեքենայի վարելու և տեխնիկական շահագործման համար:

Ջոկատի բոլոր անդամները (հրամանատարներ, թիմի ավագներ, թիմի անդամներ և վարորդներ) պետք է լինեն ատեստավորված կամավոր փրկարարներ, որպեսզի ներգրավվեն գործողություններին:

Արտաքին փորձագետներ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խումբը կարող է համագործակցել համայնքից ներգրավված մասնագետների հետ, որոնց մասնագիտական հմտությունները կարող են օգտակար լինել խմբի գործունեության համար:

Փորձագետները կարող են լինել՝

- Բժիշկներ,
- Հոգեբաններ,
- Քիմիկոսներ,
- Ուսուցիչներ,
- Մեխանիկներ և այլ մասնագետներ:

Նրանք չեն պարտավորվում լինել խմբի գրանցված անդամներ:

Նրանք ներգրավվում են ըստ անհրաժեշտության, հատուկ ուղղություններով աջակցություն տրամադրելու նպատակով:

7. Վերապատրաստման դասընթացներ

Դասընթացների կազմակերպումը

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի բոլոր անդամների վերապատրաստման ընդհանուր պատասխանատուն խմբի ղեկավարն է:

Նա նշանակում է դասընթացների պատասխանատու, որը պլանավորում և իրականացնում է բոլոր դասընթացներն ու վարժանքները:

Սա ներառում է՝

- Բազային դասընթաց նոր անդամների համար,
- Կանոնավոր և կրկնության դասընթացներ գործող անդամների համար:

Դասընթացների պատասխանատուն ապահովում է, որ բոլոր դասընթացները կազմակերպվեն Հրշեջ-փրկարարական հրահանգների ձեռնարկին համապատասխան, ինչը թույլ կտա կամավոր փրկարարներին ձեռք բերել՝

- Տեսական գիտելիք (դասախոսությունների միջոցով),

- Գործնական հմտություններ (միջամտության ընթացքում),
- Վարքագծային պատկերացումներ (ինչպես վարվել արտակարգ իրավիճակում):

Դասընթացների պատասխանատուն պետք է ապահովի, որ կրկնության և ռիսկերի թեմայով դասընթացները կազմակերպվեն ճիշտ հաջորդականությամբ:

Տարեկան առնվազն մեկ անգամ նա կազմում է դասընթացների պլան, որը ներկայացվում է խմբի ղեկավարին՝ ՆԳՆ փրկարար ծառայության հետ համատեղ:

Դասընթացների տեսակները

Բազային դասընթաց

Կազմակերպվում է Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայության և Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության կողմից կամ անմիջապես Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի անդամների միջոցով:

Նպատակն է ատեստավորել նոր անդամներին՝ նրանց տալով կամավոր փրկարարի կարգավիճակ:

Նեղ մասնագիտական դասընթաց

Կազմակերպվում է ՆԳՆ փրկարար ծառայության կամ Կամավորական հրշեջ- փրկարարական խմբի փորձառու անդամների կողմից:

Նախատեսված է հատուկ գործառնություններ ունեցող կամավորների համար, օրինակ՝ վարորդների, ջոկատի հրամանատարներ:

Կրկնության դասընթաց

Կազմակերպվում է Կամավորական հրշեջ- փրկարարական խմբի ներսում՝

- Հմտությունները պահպանելու և բարելավելու համար:
- Շարունակական ուսուցման շրջանակներում:

Տեղական ուսուցիչի թեմայով դասընթաց

Կազմակերպվում է հաշվի առնելով շրջակա միջավայրը:

Կարող է ներառել թեմաներ, ինչպիսիք են՝

- Անտառային հրդեհներ,
- Գործարանային կամ արդյունաբերական վթարներ,

- Շենքերի փլուզում և այլ տեղական ռիսկեր:

Կազմակերպվում է ՆԳՆ փրկարար ծառայության կողմից, տվյալ տարածքի պատասխանատու հրշեջ-փրկարարական ջոկատի մասնակցությամբ:

Վարժանքներ

Վարժանքները վերապատրաստման կարևոր մասն են:

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի բոլոր անդամները պարտավոր են մասնակցել վարժանքներին, քանի որ դրանք նպաստում են խմբի օպերատիվ կարողությունների բարելավմանը:

Դասերը պետք է կազմակերպվեն ոչ միայն հենակետում, այլև համայնքի տարբեր վայրերում:

Այս կերպ կամավոր փրկարարները կձանոթանան իրենց արձագանքման տարածքին, ներառյալ՝

- Շենքերը,
- Հրդեհաշիջման հիդրանտների դիրքավորումը,
- Խանութները, գործարանները,
- Ավտոճանապարհները և ենթակառուցվածքները:

Սիմուլյացիոն վարժանքներ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի անդամները կարող են մասնակցել խոշոր սիմուլյացիոն վարժանքների, որոնք կազմակերպում են՝

- Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայությունը,
- Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունը:

Այս վարժանքներն սցենարային ուսուցումներ են, որոնք մոդելավորում են իրական արտակարգ իրավիճակներ:

Դրանք հիանալի հնարավորություն են՝

- Փորձ ձեռք բերելու,
- Այլ շահագրգիռ կողմերին ցուցադրելու խմբի հնարավորությունները:

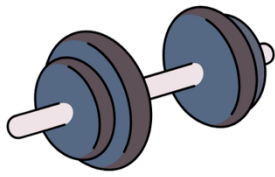
Սպորտային միջոցառումներ

Սպորտային միջոցառումները նույնպես կարելի է ներառել վարժանքների շրջանակում՝ որպես լրացուցիչ գործունեություն:

Դրանք նպաստում են՝

- Թիմային ոգու զարգացմանը,

- Ֆիզիկական տոկունության բարձրացմանը:

Ջենակետում պետք է հաշվի առնել՝

- Կամավոր փրկարարների տարիքային տարբերությունները,
- Ֆիզիկական պատրաստվածության անհատական տարբերությունները:

8. Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայության ատեստավորում

Ատեստավորումը հաջողությամբ անցնելը

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի այն անդամները, որոնք մասնակցել են բազային դասընթացի բոլոր մոդուլներին, պետք է հաջողությամբ հանձնեն ՆԳՆ ՓԾ փրկարարի ստանդարտ քննությունը:

Քննությունը հաջողությամբ հանձնելու դեպքում կամավորները ստանում են՝

- ՆԳՆ ՓԾ փրկարարի անձնագիր,
- ՆԳՆ ՓԾ փրկարարի նույնականացման համար,
- ՆԳՆ ՓԾ փրկարարի կրծքանշան:

Այսպիսով, նրանք դասակարգվում են որպես կամավոր փրկարարներ և կարող են մասնակցել առաջին արձագանքման գործողություններին:

Ատեստավորումը չհանձնած անձինք

Քննությունը չհանձնած անդամները ստանում են հնարավորություն այն վերահանձնելու:

Դասընթացների պատասխանատուն և խմբի ղեկավարը

Վերլուծում են անհատի չհանձնման պատճառները (օրինակ՝ մոտիվացիայի պակաս, կարողությունների պակաս, դասընթացներին ոչ բավարար մասնակցություն):

Փորձում են բացահայտել և շտկել առկա խնդիրները, որպեսզի անդամը կարողանա հաջողությամբ հանձնել քննությունը:

Քննությունը դեռ չհանձնած կամավորները կոչվում են աջակցող կամավորներ:

Չնայած նրանք չեն կարող մասնակցել առաջին արձագանքման գործողություններին, նրանք կարևոր դեր են խաղում խմբի կառավարման և աշխատանքի սահուն կազմակերպման մեջ:

Աջակցող կամավորները ներգրավվում են խմբի ընթացիկ գործառնություններում, որոնք չափազանց կարևոր են Կամավորական հրշեջ-

փրկարարական խմբի
արդյունավետ գործունեության
համար:

Խմբում նրանց դերը պետք է
գնահատվի և ընդգծվի՝ որպես
անհրաժեշտ օժանդակ ուժ
փրկարարական առաքելության
համար:

9. Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի ակտիվացումը փրկարար ծառայության կողմից

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խումբը պաշտոնապես ակտիվացվում է Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայության կողմից, ինչը հնարավորություն է տալիս Նրան ստանալ ճգնաժամային կառավարման կենտրոնի ազդարարումները և արձագանքել արտակարգ իրավիճակներին:

Ակտիվացման գործընթացը

Փրկարար ծառայությունը գրավոր ակտիվացման ծանուցում է ուղարկում հետևյալ կողմերին՝

- Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի համակարգող ճգնաժամային կառավարման կենտրոնին,
- Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի պետին,
- Համայնքի ղեկավարին,
- Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությանը:

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խումբը կարող է ակտիվացվել, եթե բավարար թվով պայմաններ են առկա:

10. Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի այլ գործառնությունները

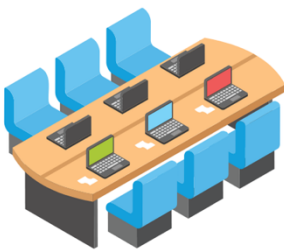
ԿԱՄԱՎՈՐ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խումբը ոչ միայն արտակարգ իրավիճակներում արձագանքող օպերատիվ թիմ է, այլև համայնքի ակտիվ սոցիալական դերակատար: Այս դերը կարևոր է ԿՅՓԽ-ի և համայնքի միջև կապերի ամրապնդման համար:

Խմբի ղեկավարին խորհուրդ է տրվում պատվիրակել այս գործառնությունների վերահսկման և կազմակերպման դերը կառավարման թիմի այլ անդամներին, ներգրավելով նաև խմբի մյուս անդամներին:

1. Հանդիպումներ

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի օպերատիվ պատրաստության պահպանումն ու վերապատրաստման դասընթացների, վարժանքների և այլ աշխատանքների կազմակերպումն անհրաժեշտ է համակարգել:

Խորհուրդ է տրվում սահմանել ֆիքսված հանդիպումների գրաֆիկ՝

- Ամսական հանդիպում կառավարման թիմի համար,

- Ամսական հանդիպում բոլոր անդամների համար:

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի որոշակի գործողությունների համար անհրաժեշտության դեպքում կարող են հրավիրվել նաև հատուկ հանդիպումներ:

Հանդիպումների անցկացումը պետք է լինի համակարգված՝ ապահովելով բոլոր անդամների տեղեկացվածությունը և ներգրավվածությունը:

2. Ընթացիկ պահպանում

Հենակետի, փրկարարական մեքենաների և տեխնիկական միջոցների պահպանումը մեծ ջանք է պահանջում:

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի անդամները պետք է աջակցեն այս գործընթացին՝ ոչ միայն վարորդ-մեխանիկին կամ թիկունքային ապահովման պատասխանատուին թողնելով այս պարտականությունը:

Պետք է կազմակերպվեն ընթացիկ պահպանման դասեր, օրինակ՝

- Շաբաթը մեկ անգամ,
- Ամսվա ընթացքում որոշակի օր:

Այս մոտեցումը կապահովի, որ
հենակետը, տեխնիկական
միջոցները և մեքենաները միշտ
պատրաստ լինեն արձագանքման:

3. Աջակցություն համայնքային միջոցառումներին

Կամավորական հրշեջ-
փրկարարական խումբը կարող է
համայնքի խնդրանքով աջակցել
միջոցառումներին՝

- Հսկիչ հերթապահություն
իրականացնել՝ որպես
հակահրդեհային պարեկներ,
- Աջակցել խոշոր
միջոցառումների ընթացքում
(սպորտային միջոցառումներ,
տոնակատարություններ և
այլն):

Նման դեպքերում խմբի
ղեկավարը կամ տեղակալը պետք
է հստակ հրահանգներ
տրամադրեն ներգրավվող
չոկատին, ներառյալ՝

- Գործառույթների հստակ
սահմանումը,
- Արձագանքման եղանակները
միջադեպերի դեպքում,
- Ցանկալի է, որ հրահանգները
լինեն գրավոր՝ ապահովելու
հստակ
կազմակերպվածություն:

4. ԿՅՓԽ-ի խթանում և նոր անդամների ներգրավում

Խմբի անդամները պարտավոր են ապահովել, որ իրենց մասին իմանան համայնքում և նոր մարդիկ միանան խմբին: Սա կարող է ներառել՝

- Հանդիպումների անցկացում դպրոցներում, համայնքային կենտրոններում,
- Խմբի առաքելության ու գործունեության ներկայացում,
- Կամավոր փրկարար դառնալու հնարավորությունների մասին իրազեկում,
- Մասնակցություն տեղական միջոցառումներին, տոնակատարություններին և հանրային իրադարձություններին:

5. Ֆինանսական միջոցների հայթայթում

Կամավորական հրշեջ-փրկարարական խումբը պետք է որոնի ֆինանսավորման հնարավորություններ:

Խումբը պետք է ֆոնդահայթայթման արշավներ կազմակերպի՝

- Հանրության շրջանում,
- Տեղական բիզնեսների և ձեռներեցների ներգրավմամբ:

6. Փորձի փոխանակումն այլ ԿՅՓԽ-ների հետ

Կամավորական հրշեջ- փրկարարական խմբի անդամները խրախուսվում են սերտ կապեր հաստատել այլ խմբերի հետ:

Այս փոխգործակցությունը կօգնի Կամավորական հրշեջ- փրկարարական խմբին հզորացնելու իր կարողությունները, սովորել այլ խմբերի փորձից և բարելավել իր օպերատիվ արդյունավետությունը:

12. Վերահսկողություն և հաշվետվողականություն

Պարբերական հաշվետվություններ

Ամեն տարի, հունվարին, կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի ղեկավարը, իր տեղակալի և կառավարման թիմի որոշ անդամների (օրինակ՝ ադմինիստրատոր, թիկունքային ապահովման պատասխանատու) օգնությամբ, պետք է ներկայացնի հաշվետվություն համայնքի ղեկավարին, Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայության հրշեջ բրիգադի ղեկավարին և Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության տեղական մասնաճյուղի ղեկավարին:

Համայնքային ստուգայց և գնահատում

Տարին մեկ անգամ համայնքի ղեկավարը, Ներքին գործերի նախարարության փրկարար ծառայության հրշեջ-փրկարարական ծառայության ղեկավարն ու Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության տեղական մասնաճյուղի ղեկավարը պետք է այցելեն կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի հենակետ:

Այցի ընթացքում պետք է՝

- Ստուգել հենակետի վիճակը,
- Վերահսկել տեխնիկական միջոցների վիճակը,
- Գնահատել կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի ընդհանուր պատրաստվածությունը:

13. Կամավորների հավաքագրումը և կառավարումը

Հավաքագրման չափանիշները

ՏԱՐԻՔԸ՝

18-70

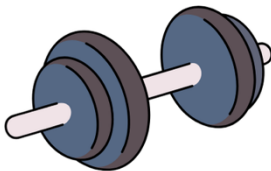
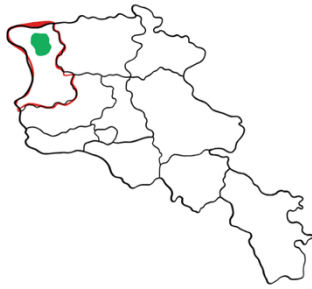

Կամավոր լինելը անձնական որոշում է, որը կայացվում է առանց կաշկանդվածության:

18-ից 70 տարեկան բոլոր համայնքի բնակիչները կարող են դառնալ կամավոր:

Ֆիզիկական կամ գեղեցիկ սահմանափակումներ չկան: Խումբը պետք է ներառի ինչպես տղամարդկանց, այնպես էլ կանանց, ապահովելով համայնքի բազմազան ներկայացվածությունը:

Հաշմանդամություն ունեցող անձանց նույնպես խրախուսվում է միանալ խմբին:

Այդուհանդերձ, հավաստագրված կամավոր փրկարար դառնալու համար անհրաժեշտ է բավարարել հետևյալ երեք պայմանները՝

- Բնակվել կամ աշխատել խմբի հենակետից առավելագույնը 10 րոպե հեռավորության վրա, որպեսզի ազդարարման դեպքում հնարավոր լինի արագ արձագանքել:
- Պատրաստ լինել հերթափոխի ընթացքում շաբաթը յոթ օր հասանելի լինել, եթե խմբում կիրառվում է հերթափոխի մոդելը:
- Լինել լավ ֆիզիկական վիճակում, քանի որ արձագանքման գործողությունները կարող են պահանջել բարձր ֆիզիկական պատրաստվածություն:

Հավաքագրման կարգը

Հետաքրքրված անձը կապվում է խմբի ղեկավարի հետ, որն ներկայացնում է խմբի աշխատանքային մեթոդները:

Դիմորդը ներկայացնում է պաշտոնական դիմում խմբի ղեկավարին:

Հարցազրույցի ընթացքում քննարկվում է՝

- Դիմորդի դերը խմբում,
- Արձագանքման գործողություններին մասնակցելու պատրաստակամությունը,
- Խմբի ներսում նրա հնարավոր ներդրումը տարբեր ֆունկցիոնալ թիմերում:

Խմբի ղեկավարը կարող է մերժել դիմումը՝ առանց պատճառաբանության:

Հաստատման դեպքում դիմորդը գրանցվում է որպես Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության կամավոր:

Ապահովագրություն

Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունը ապահովագրում է բոլոր կամավորական հրշեջ-փրկարարական խմբի անդամներին:

Ապահովագրական ծածկույթը գործարկվում է կամավորի ընդունման առաջին օրվանից:

Կամավորներին թույլատրված չէ մասնակցել ֆիզիկական վարժանքներին կամ ուսումնական վարժանքներին, մինչև նրանց գրանցումը հաստատվի ադմինիստրատորի կողմից:

Նոր անդամների ներառումը

Խմբի ղեկավարը կամ տեղակալը ապահովում են նոր անդամների լիարժեք ինտեգրումը: Նոր անդամների ընդունման գործընթացը ներառում է՝

- Նրանց ներկայացում խմբի մյուս անդամներին:
- Փաստաթղթերի հետ ծանոթացում:
- Նրանց դերերի և պարտականությունների հստակ սահմանում:
- Նրանց գրանցում դասընթացների համար՝ կախված նրանց դերից:

Հնարավոր չէ բազային դասընթացը կազմակերպել անմիջապես նոր անդամի ընդունումից հետո:

Խմբի ղեկավարը կամ դասընթացների պատասխանատուն կարող է սպասել, մինչև հավաքագրվի նոր անդամների խումբ, որպեսզի կազմակերպվեն ընդհանուր դասընթացներ:

Կամավոր փրկարար դառնալու համար անհրաժեշտ է անցնել բազային ուսուցում և ստանալ հավաստագրում առաջին տարվա ընթացքում:

Այս ժամանակահատվածում նոր անդամները պետք է ակտիվ մասնակցեն այլ գործողություններին, որպեսզի չկորցնեն մոտիվացիան և ինտեգրվեն խմբի աշխատանքներում:

Կամավորների դուրս գալը խմբից

Կամավորական պայմանագիրը կարող է դադարեցվել հետևյալ դեպքերում՝

- Անբավարար ներգրավվածություն՝
  - Հաճախակի բացակայություններ,
  - Տագնապի ազդարարման զանգերին չպատասխանելը,
  - Արձագանքման գործողություններին ուշանալը:
- Կարգապահական խնդիրներ՝
  - Մի քանի անգամ ալկոհոլի օգտագործում ծառայության ընթացքում,
  - Վերապատրաստման դասընթացներից հրաժարում:

Կամավորները ցանկացած պահի ազատ են դուրս գալ խմբից՝ իրենց անձնական պատճառներից ելնելով: